

GUIA DOCENT DE LA BIOTECNOLOGIA EN LA PRODUCCIÓ I SALUT ANIMAL
ESTUDIS DE BIOTECNOLOGIA
UNIVERSITAT DE LLEIDA

DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ

Nom de l'assignatura: LA BIOTECNOLOGIA EN LA PRODUCCIÓ I SALUT ANIMAL	
Nombre de crèdits Pla 2001: 6	Nombre de crèdits ECTS: 5
Caràcter (troncal T, obligatòria Ob, optativa Op): Op	
Titulació: BIOTECNOLOGIA	Departament: Producció Animal
Quadrimestre:	Idioma: Català-Castellà-Anglès
Pàgina web: no	Dossier electrònic (Si/No): Si
Professor coordinador: Fernando López Gatiús	e-mail: flopez@prodan.udl.cat
Altres professors:	e-mail:

INTRODUCCIÓ A L'ASSIGNATURA

L'objectiu de l'assignatura és oferir a l'alumne que ja té coneixements previs de Fisiologia Animal, Immunologia i Virologia, el ventall de possibilitats que ofereix l'aplicació de la Biotecnologia en la producció i salut animal. S'estudiarà les avantatges de la Biotecnologia en la prevenció, el diagnòstic, el control i la eradicació de les malalties animals.

Es donarà especial importància a les zoonosis (malalties que es poden transmetre a les persones). També s'incidirà a donar a l'alumne nocions sobre la reglamentació que garanteix als ramaders i consumidors la salut dels animals i la seguretat dels aliments que procedeixen d'aquests així com millorar la qualitat dels aliments, de la digestió i del metabolisme dels mateixos i la seva importància en la salut humana.

OBJECTIUS

Objectius de coneixement:

- Que l'estudiant conegui i sàpiga nocions elementals de producció i salut animal.
- Que l'estudiant conegui i sàpiga les avantatges de la Biotecnologia en la prevenció, el diagnòstic, el control i la eradicació de les malalties animals (noves vacunes i noves proves de diagnòstic)
- Que l'estudiant adquireixi nocions sobre la reglamentació de l'ús de la Biotecnologia de manera que garanteixi als ramaders i als consumidors la salut dels animals i la seguretat dels aliments.

Objectius de capacitat:

L'estudiant que superi l'assignatura ha de ser capaç de:

1. Conèixer nocions elementals sobre de producció i salut animal, principalment les zoonosis.
2. Conèixer i saber les avantatges de la Biotecnologia en la prevenció, el diagnòstic, el control i la eradicació de les malalties animals (noves vacunes i noves proves de diagnòstic)
3. Conèixer i saber la reglamentació actual sobre l'ús de la Biotecnologia en la producció i salut animal.
4. Utilitzar correctament materials i aparells de laboratori que s'empren pel diagnòstic i control de les malalties animals.

TEMARI TEÒRIC I PRÀCTIC

TEMARI TEÒRIC:

Tema 1 . Sistemes de Producció Animal. Introducció. Definició d'explotació ramadera. Explotacions de vaquí de llet i actualitat del sector lleter. Tipus d'explotacions porcines i maneig actual. Producció extensiva i intensiva de remugants. Producció d'ous i carn d'aviram. Qualitat i classificació de les canals de les diferents espècies animals. Altres tipus de producció animal.

Tema 2. Salut Animal. Introducció. Malalties d'origen parasitari, virològic, bacteriològic, per prions, intoxicacions, etc. Vacunacions i plans sanitaris obligatoris o voluntaris pel control i profilaxi de les diferents malalties en les diverses espècies animals de consum humà.

Tema 3. Zoonosis. Introducció a les zoonosis. Definicions. Reglamentació sobre vigilància de les zoonosis. Importància i paper de la OIE (Oficina Internacional de Epizooties) i altres organismes internacionals i dels Laboratoris nacionals i comunitaris de referència en la lluita per eradicar aquestes malalties.

Tema 4. Control sanitari de la carn. Control en l'escorxador, control antemortem i postmortem. Control de residuos. Higiene de locals y del personal. Especejament, envasat i transport. Control sanitari en els punts de venda.

Tema 5. Control sanitari de la llet i els ous i els seus derivats. Qualitat de la llet. Llets modificades. Contaminants de la llet, control sanitari en la producció de llet. Sistemes de control de qualitat i traçabilitat, 'LetraQ'. iogurt, formatges, etc. Classificació i control de la traçabilitat en la producció i control sanitari dels ous.

Tema 6. Additius alimentaris i aliments funcionals per alimentació animal. Prebiòtics, Probiotics, Efectes dels aliments funcionals. Importància de la flora colònia en la digestió i metabolisme dels aliments i la seva importància en la salut animal.

Tema 7. Traçabilitat. La traçabilitat alimentaria. Normativa europea. Disseny i implantació de sistemes de traçabilitat en empreses agroalimentàries. Sistema APPCC: Difusió del sistema. Avaluació de sistemes implantats i correcció. Gestió i seguiment dels sistemes de traçabilitat implantats.

Tema 8. Història de la Biotecnologia en la producció i salut animal. Millora del patrimoni genètic de les poblacions animals. Tècniques emprades en producció animal: animals transgènics, clònics, resistents a malalties, etc . Conceptes i consideracions fonamentals.

Tema 9. Recerca en Biotecnologia i la seva aplicació en la salut animal. Estat actual i aplicació de tècniques i possibilitats derivades de la Biotecnologia en Sanitat Animal. Recerca sobre resistència a malalties, millora de la producció ramadera, perfeccionament de les tècniques diagnòstiques, etc.

Tema 10. Vacunacions obtingudes per Biotecnologia. Benefici d'aquestes vacunes. Selecció d'antígens específics i formes de vehicular-los, tipus de vector i adjuvants per aconseguir la millor resposta immunitària. Innocuïtat i eficàcia i el seu ús en el control de malalties

Tema 11. Aspectes ètics de la Biotecnologia aplicada als animals. Introducció de processos de prospectiva. Avaluació de conseqüències negatives . Mètodes pràctics per avaluar l'enginyeria genètica aplicada als animals. Reducció de problemes d'acceptació del consumidor.

Tema 12. Regulació de la Biotecnologia aplicada als animals. Regulació nacional i internacional. Avaluacions del risc, us de criteris científics i aprofitament de les noves eines per combatre epidèmies i malalties emergents a nivell global.

TEMARI PRÀCTIC:

Pràctica 1.- Laboratori del Departament de Producció Animal. Estudi de les maquetes de les diferents espècies animals estudiades.

Pràctica 2.- Visita a una granja de producció de llet o carn.

Pràctica 3.- Laboratori del Departament de Producció Animal. Realització d'una tècnica de diagnòstic laboratorial d'una malaltia animal obtinguda per Biotecnologia.

Pràctica 4. -. Projectió de vídeos i material didàctic on es demostra la importància de la Biotecnologia en les explotacions ramaderes.

Pràctica 5.- Visita a un escorxador, sala d'especejament o empresa productora de productes carnis.

PLANIFICACIÓ TEMPORAL

Tipus d'activitat:

TEO: teoria; PRAC: Pràctiques de Laboratori; SEM: Seminari; INF: Informàtica; ACD: Activitat dirigida

Tipus Activitat	Descripció resumida de l'activitat (Títol de tema o activitat pràctica)	Dedicació (hores)	Setmana	Objectiu Formatiu
TEO	Tema 1. Sistemes de Producció Animal	4	1	1
PRAC	Pràctica 1. Estudi amb maquetes	4	2	1
TEO	Tema 2. Salut Animal	4	3	1
TEO	Tema 3. Zoonosis	2	4	1
TEO	Tema 4. Control sanitari de la carn	2	4	1
TEO	Tema 5. Control sanitari de la llet i els ous i els seus derivats	4	5	1
PRAC	Pràctica 2. Visita a una granja	4	6	1
TEO	Tema 6. . Additius alimentaris i aliments funcionals	4	7	2
PRAC	Pràctica 3. Tècnica de Laboratori	4	8	4
TEO	Tema 7. Traçabilitat	2	9	2
TEO	Tema 8. Història de la Biotecnologia en la producció i salut animal	2	9	2
TEO	Tema 9. Recerca en Biotecnologia i la seva aplicació en la salut animal	4	10	2
PRAC	Pràctica 4 Vídeos i material didàctic	4	11	4
TEO	Tema 10. Vacunacions obtingudes per Biotecnologia	2	12	2
TEO	Tema 11. Aspectes ètics de la Biotecnologia aplicada als animals.	2	12	1
PRAC	Pràctica 5 Visita a un escorxador o empresa càrnia.	4	13	2
TEO	Tema 12. Regulació de la Biotecnologia aplicada als animals	4	14	3
ACD	Presentació de treballs dels estudiants i exàmens	4	15	2
		60		

BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA

a) Bibliografia bàsica:

- MACKENZIE A.A. 2005. Aplicaciones de la biotecnología en la sanidad y la producción animal. OIE
- FAO. 1989 Biotechnology for Livestock Production.

b) Bibliografia complementària:

- FAO/OIEA . 2005. "Molecular diagnostic PCR handbook" (Manual de diagnóstico molecular mediante la técnica de PCR), editado por G.J. Viljoen, L.H. Nel y J.R. Crowther,. Springer Publishers
- FAO/IAEA. 2005 Applications of gene-based technologies for improving animal production and health in developing countries" (Aplicaciones de tecnologías genéticas para mejorar la producción y sanidad animal en los países en desarrollo), editado por H.P.S. Makkar y G.J. Viljoen
- Brooks G.1998. – Biotechnology in healthcare. Pharmaceutical Press

METODOLOGIA

El desenvolupament de l'assignatura s'estructura en dos sessions de dues hores de teoria a la setmana o bé pràctiques o visites. Es donarà material en forma d'esquemes o resums dels diferents temes a través dels dossiers electrònics. Es programaran visites a llocs d'interès per l'assignatura, i pràctiques en el laboratori de Producció Animal de l'ETSEA. La distribució de les pràctiques es farà en grups reduïts. La participació dels alumnes en la preparació i presentació d'un treball individual de l'assignatura es considera fonamental pel seguiment de l'assignatura i s'avaluarà convenientment.

AVALUACIÓ DE L'APRENTATGE

L'avaluació es farà en funció dels següents criteris: Assistència activa a les pràctiques i visites (10%), presentació del treball individual (15%) i avaluacions del contingut teòric (75%).

L'avaluació del contingut teòric consistirà en dos exàmens tipus test que combinarà preguntes curtes tant de la teoria com de les pràctiques, visites i treballs dels alumnes.

FITXA TÈCNICA DE L'ASSIGNATURA.

TAULA 1. VOLUM DE TREBALL PREVIST PEL PROFESSOR
ASSIGNATURA: LA BIOTECNOLOGIA EN LA PRODUCCIÓ I SALUT ANIMAL

Crèdits ECTS: 6

	Descripció Tècnica	Activitat presencial Alumne		Activitat no presencial Alumne		Avaluació			Temps total (hores)	ECTS
		Objectius	Hores dedicació	Treball alumne	Hores dedicació	Procediment	Temps (hores)	Pes qualificació (%)		
Teoria	Classe magistral (Aula)	Explicació dels principals conceptes	36	Estudi: Conèixer, comprendre i sintetitzar coneixements	36	Proves escrites sobre la teoria del programa de l'assignatura	4	75%	76	2,6
Problemes i casos	Classe participativa (Aula)	Resolució de problemes i casos		Aprendre a resoldre problemes i casos		Proves escrites sobre problemes i casos explicats a l'Aula				
Seminari	Classe participativa (Grups reduïts)	Realització d' activitats de discussió o aplicació		Resoldre problemes i casos. Discussions		Proves escrites o orals				
Laboratori	Pràctica de Laboratori (Grups reduïts)	Execució de la pràctica: com prendre fenòmens, mesurar	8	Realitzar memòria	20	Lliurament de memòries. Proves escrites o orals		5%	28	0,9
Aula d' informàtica	Pràctica d'aula d'informàtica (Grups reduïts)	Execució de la pràctica: com- prendre fenòmens, mesurar		Realitzar memòria		Lliurament de memòries. Proves escrites o orals				
Pràctiques de camp	Pràctica de camp	Execució de la pràctica: com- prendre fenòmens, mesurar		Realitzar memòria		Lliurament de memòries. Proves escrites o orals				
Visites	Visita a explotacions o indústries	Realització de la visita	8	Realitzar memòria	10	Lliurament de memòries. Proves escrites o orals		5%	18	0,6
Activitats dirigides	Treball de l'alumne (individual)	Orientar a l'alumne en el treball (en horari de tutories)	8	Realitzar un treball bibliogràfic, pràctic, etc.	18	Lliurament del treball	2	15%	26	0,9
Totals			60		84		6		150	5,0

TAULA 2. VOLUM DE TREBALL I DEDICACIÓ REAL DE L'ESTUDIANT

ASSIGNATURA: LA BIOTECNOLOGIA EN LA PRODUCCIÓ I SALUT ANIMAL

Data	Setmana 1		Setmana 2		Setmana 3		Setmana 4		Setmana 5		Setmana 6		Setmana 7		Setmana 8		Setmana 9		Setmana 10		Setmana 11	
	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP
Teoria	4	2		2	4	4	4	4	4	2		2	4	4			4	4	4	2		2
Problemes																						
Seminari																						
Laboratori			4	2		2		2		2		2			4	2		2		2		2
Aula informàtica																					4	4
Pràctiques de camp																						
Visites											4	2		2								
Activitats										2				2		2		2		2		2
	Setmana 12		Setmana 13		Setmana 14		Setmana 15		Setmana 16		Setmana 17		Setmana 18		Setmana 19		Setmana 20		Setmana 21		TOTAL	
	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP	P	NP
Teoria	4	2		2	4	2		2													36	40
Problemes																						
Seminari																						
Laboratori		2																			8	20
Aula informàtica																					4	
Pràctiques de camp																						
Visites			4	2		2		2													8	10
Activitats		2		2		2	4	2													4	20
																					60	90
																						150

P: Nombre d'hores Presencials a classe de teoria, pràctiques, etc..

NP: Nombre d'hores de Treball No Presencials. Treball personal previ i posterior a les classes, passar apunts, recerca bibliogràfica, elaboració de memòries, estudi individual o en grup, assistència a tutories, preparació i realització d'exàmens, etc.

FITXA TÈCNICA ASSIGNATURA: LA BIOTECNOLOGIA EN LA PRODUCCIO I SALUT ANIMAL

Nom de l'assignatura: LA BIOTECNOLOGIA EN LA PRODUCCIO I SALUT ANIMAL	
Nombre de crèdits Pla 2001: 6	Nombre de crèdits ECTS: 5
Caràcter (troncal T, obligatòria Ob, optativa Op): Op	
Titulació: BIOTECNOLOGIA	Departament: Producció Animal
Quadrimestre:	Idioma: Català-Espanyol
Pàgina web: no	Dossier electrònic (Si/No): Si
Professor coordinador: Fernando López Gatus	e-mail: flopez@prodan.udl.cat
Altres professors:	e-mail:

OBJECTIUS

Oferir a l'alumne el ventall de possibilitats que ofereix l'aplicació de la Biotecnologia en la producció i salut animal i les avantatges que ofereix en la prevenció, el diagnòstic, el control i la eradicació de les malalties animals així com el coneixement de la reglamentació actual.

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura s'estructura en 2 sessions de 2 hores de teoria a la setmana, pràctiques i visites. Es donarà material en forma d'esquemes o resums als dossiers electrònics. La distribució de les pràctiques es farà en grups reduïts. La participació dels alumnes en la preparació i presentació d'un treball individual de l'assignatura es considera fonamental pel seguiment de l'assignatura.

METODOLOGIA D'AVALUACIÓ

L'avaluació es farà en funció dels següents criteris: Assistència activa a les pràctiques i visites (10%), presentació del treball individual I (15%) i avaluacions del contingut teòric (75%).
L'avaluació del contingut teòric consistirà en dos exàmens tipus test tant de la teoria com de les pràctiques, visites i treballs dels alumnes.

PROGRAMA DE CONTINGUT

Teòric

Tema 1 . Sistemes de Producció Animal. Introducció
Tema 2. Salut Animal. Introducció.
Tema 3. Zoonosis. Introducció a les zoonosis
Tema 4. Control sanitari de la carn
Tema 5. Control sanitari de la llet i els ous i els seus derivats.
Tema 6. Additius alimentaris i aliments funcionals per alimentació animal.
Tema 7. Traçabilitat.
Tema 8. Història de la Biotecnologia en la producció i salut animal.
Tema 9. Recerca en Biotecnologia i la seva aplicació en la salut animal.
Tema 10. Vacunacions obtingudes per Biotecnologia
Tema 11. Aspectes ètics de la Biotecnologia aplicada als animals.
Tema 12. Regulació de la Biotecnologia aplicada als animals.

Pràctic

Pràctica 1.- Laboratori. Estudi de les maquetes de les diferents espècies animals estudiades.
Pràctica 2.- Visita a una granja de producció de llet o carn.
Pràctica 3.- Laboratori. Tècnica de diagnòstic d'una malaltia animal obtinguda per Biotecnologia.
Pràctica 4.-.Projecció de vídeos i material didàctic.
Pràctica 5.- Visita a un escorxador, sala d'especejament o empresa de productes carnis.

OBSERVACIONS

Les consultes i tutories es realitzaran al despatx del professor de l'assignatura, previ acord de l'hora per correu electrònic